

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

สถานที่และประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัยเรื่อง ความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ภายใต้แผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจาก อำเภอเมือง อำเภอพาน อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเทิง อำเภอแม่ลาว และกิ่งอำเภอขุนตาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วม โครงการส่งเสริมการเลี้ยง โคนมภายใต้แผนปรับ โครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ของกรมปศุสัตว์ มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 134 คน แยกเป็นอำเภอดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมโคนม ภายใต้แผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร แยกตามอำเภอ ปี พ.ศ. 2538 – 2540

อำเภอ	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	รวม
	เกษตรกร(ราย)	เกษตรกร(ราย)	เกษตรกร(ราย)	
เมือง	2	6	1	13
พาน	17	10	-	27
พญาเม็งราย	5	5	-	10
เทิง	33	-	10	43
แม่ลาว	32	2	-	34
กิ่งอำเภอขุนตาล	11	-	-	11
รวม	100	23	23	134

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย, 2541.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ภายใต้แผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) ปี 2538 , 2539 และ 2540 ที่ใช้เป็นประชากรในการศึกษาจำนวน 134 ราย โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองเชียงราย สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพาน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพญาเม็งราย สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเทิง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่ลาว และสำนักงานปศุสัตว์กิ่งอำเภอขุนตาล เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร

2. เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงรายจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมเอกสารต่างๆ ที่นำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เพื่อให้เกษตรกรเป้าหมาย เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด โดยใช้แนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งการสอบถามเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมของเกษตรกร ซึ่งได้แก่ รายได้ การจ้างแรงงาน การได้รับข่าวสารทางการปศุสัตว์(การเลี้ยงโคนม) การฝึกอบรม ฯลฯ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จจากการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ซึ่งได้แก่จำนวนแม่โคนม รายได้จากการเลี้ยง โคนม รายจ่ายในการเลี้ยง โคนม ฯลฯ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยง โคนมของหน่วยงานรัฐและเอกชน

การให้คะแนนในการตอบคำถามด้านความรู้ในการเลี้ยงโคนม

- ผู้ที่ตอบคำถามถูกต้อง จะได้ 1 คะแนน
- ผู้ที่ตอบคำถามผิด จะได้ 0 คะแนน

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยยึดถือความสอดคล้องตามหลักการ พร้อมกับปรึกษากับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมตามแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร แล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ และทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ตามคณะกรรมการที่ปรึกษาเสนอแนะให้ถูกต้อง จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการประมวลข้อคิดเห็นและทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบกับสมาชิกเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมตามแผนการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ราย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่จะทำการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงก่อนจะนำไปใช้ครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS / PC⁺)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 1.3 ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)
- 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ในการวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$X^2 = \sum \frac{(O-E)^2}{E}$$

เมื่อ X^2 = ค่าไคสแควร์

O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)

E = ค่าความถี่ที่ได้ตามที่คาดหวัง (Expected Frequency)